Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30994

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i, sporcular?n kendi bran?lar?na yönelik motivasyonel ve duygusal ba?l?l?k düzeylerini ölçmek amac?yla Kelecek, Kara ve A?ç? (2018) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, sporcular?n antrenman ve rekabet ortamlar?na kar?? hissettikleri dört temel boyutu de?erlendirir: **Güven**, **Co?ku**, **Dinçlik** ve **Adanm??l?k**. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk sporcu popülasyonunda yüksek düzeyde yap? geçerli?i ve iç tutarl?l?k gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu araç, spor psikolojisi ara?t?rmalar?nda sporcular?n motivasyonel durumlar?n? ve spora devam etme e?ilimlerini nicel olarak belirlemek için önemli bir kaynak sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sporcu Ba?l?l???, Spor Psikolojisi, Psikometrik Ölçek, Güven, Adanm??l?k, Dinçlik, Co?ku, Uyarlama.

Yazarlar

Selen Kelecek, M.F. Kara, H. A?ç?.

Amaç

Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i'nin temel amac?, sporcular?n aktif olarak kat?ld?klar? spor bran??na yönelik gösterdikleri psikolojik ve duygusal ba?l?l?k seviyelerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ba?l?l?k, genellikle sporcunun antrenmanlara kat?l?m s?kl???n?, zorluklar kar??s?ndaki direncini ve genel olarak spordan ald??? tatmini etkileyen kritik bir faktördür.

Kelecek ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk sporcu popülasyonu üzerinde test ederek, geçerli ve güvenilir bir Türkçe ölçüm arac? sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, Türkiye'deki spor bilimleri ve spor psikolojisi alan?nda çal??an ara?t?rmac?lar, sporcular?n ba?l?l?k düzeylerini do?ru bir ?ekilde analiz etme ve müdahale programlar? geli?tirme imkan? bulmu?tur.

Yap?

Ölçek, sporcu ba?l?l???n? dört farkl?, ancak birbiriyle ili?kili faktörden olu?an çok boyutlu bir yap? olarak kavramsalla?t?rmaktad?r. Bu faktörler, sporcunun spora olan genel tutumunu ve motivasyonel durumunu kapsamaktad?r.

Güven: Sporcunun kendi teknik ve beceri yeterlili?ine olan inanc?n? ve ba?ar?l? olma beklentisini

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçer.
Adanm??l?k: Sporcunun hedeflerine ula?ma konusundaki kararl?l???n? ve sporda kalma azmini yans?t?r.
Dinçlik: Spor faaliyetleri s?ras?nda hissedilen yüksek enerji seviyesi, dinamizm ve canl?l?k durumunu kapsar.
Co?ku: Spor bran??ndan al?nan keyif, e?lence ve pozitif duygusal deneyimleri ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla, veri setine **Temel Bile?enler Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Bu analizde faktörlerin netle?mesi için Varimax dik döndürme yöntemi kullan?lm??t?r. Faktör analizi öncesinde, verinin analize uygunlu?unu de?erlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO testi) ve Barlett Küresellik Testi kullan?lm??t?r.

Analiz sonuçlar?na göre, KMO de?eri tüm kat?l?mc?lar için 0.77 olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, örneklem büyüklü?ünün ve verinin Faktör Analizi için yeterli oldu?unu göstermektedir. Barlett testi sonucu ise 2140.921 ($p<0.01$) olarak anlaml? bulunmu? olup, bu durum de?i?kenler aras?ndaki korelasyonlar?n faktör analizi için uygun oldu?unu do?rulamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik düzeyi, maddelerin birbirleriyle olan tutarl?l???n? gösteren Cronbach alfa iç tutarl?k katsay?s? hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Yüksek alfa katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ifade eder.

Yap?lan güvenirlik analizleri sonucunda, ölçe?in alt boyutlar?na ait Cronbach alfa katsay?lar? ?u ?ekildedir:

Güven alt boyutu: 0.92 (Mükemmel)
Co?ku alt boyutu: 0.90 (Mükemmel)
Dinçlik alt boyutu: 0.83 (Çok ?yi)
Adanm??l?k alt boyutu: 0.75 (?yi)

Tüm alt boyutlar?n katsay?lar?n?n 0.70'in oldukça üzerinde olmas?, Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i'nin Türk popülasyonunda yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla uygulanan temel bile?enler analizinde, faktörlerin döndürülmesi için Varimax tekni?i kullan?lm??t?r. Bu teknik, faktör yap?s?n?n sadele?mesine ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

alt boyutlar?n birbirinden net bir ?ekilde ayr?lmas?na olanak tan?m??t?r.

Analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak dört faktörlü bir yap?y? desteklemi?tir. Bu dört faktör, sporcu ba?l?l???n?n farkl? yönlerini temsil etmekte ve sporcular?n motivasyonel profillerini kapsaml? bir ?ekilde ortaya koymaktad?r. KMO ve Barlett testi sonuçlar?, bu faktör modelinin veriye uygunlu?unu istatistiksel olarak kan?tlam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sporcular

Ya? Grubu: Çal??mada spesifik bir ya? aral??? belirtilmemi?tir; genellikle genç ve yeti?kin sporcular.

Popülasyon Detaylar?: Çe?itli spor bran?lar?nda aktif olarak yer alan Türk sporcular.

Test Metodolojisi: Maddeler, kat?l?mc?lar?n ne s?kl?kta hissettiklerini veya inand?klar?n? belirten 5'li Likert ölçe?i üzerinden de?erlendirilir.

Derecelendirme: 1= (Neredeyse Hiç) ile 5= (Hemen Hemen Her Zaman)

Anahtar Kelimeler

Sporcu Motivasyonu, Psikometri, Temel Bile?enler Analizi, Varimax, Likert Ölçe?i, ?ç Tutarl?l?k, Adaptasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Selen Kelecek (skelecek@baskent.edu.tr)

Yaz??ma Adresi: Ba?kent Üniversitesi, Ankara, Türkiye (Sorumlu yazar?n akademik kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için

ARABPSYCHOLOGY.COM

bilimsel etik kurallara uyulmas? ve sorumlu yazar (Selen Kelecek) ile ileti?ime geçilerek izin al?nmas? önerilir. Sorumlu yazar?n ileti?im e-posta adresi: skelecek@baskent.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sporcu-baglilik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kelecek, S., Kara, M.F., ve A?ç?, H. (2018). Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i'nin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Spormetre Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 16*(3). 39-47.

Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i Maddeleri

A?a??da, ölçe?in alt boyutlar?n? temsil eden örnek maddeler ve ölçtükleri yap?lar listelenmi?tir:

Güven: "Spor bran??mda ba?ar?l? olmak için gerekli beceri/tekni?e sahip oldu?uma inan?r?m."
Adanm??l?k: "Spordaki hedeflerimi ba?arma konusunda kararl?y?md?r."
Dinçlik: "Spor bran??m ile u?ra??rken kendimi enerjik/dinamik hissederim."
Co?ku: "Spor bran??mda e?lenirim."

ARABPSYCHOLOGY.COM